

Posudek diplomové práce Jany Jindřichové zpracované na téma: Vliv sebehodnocení žáků se specifickými poruchami učení na profesní volbu

Kolegyně Jindřichová zpracovala v diplomové práci značně složité vztahy: žáci se specifickými poruchami učení, kvalita jejich sebehodnocení, podmíněnost jejich sebehodnocení a vliv úrovně jejich sebehodnocení na volbu další školy, volbu vzdělávací perspektivy. Vše ještě ve vztahu k žákům, kteří končí základní školu, tedy ke značně složitému věku. Aby mohla analyzovat základní fenomén, tedy onen v l i v, analyzuje nejprve základní prvky komplexního problému. Tedy ony specifické poruchy učení a jak se projevují u žáků druhého stupně základní školy, problematiku sebehodnocení společně s vlivem školního hodnocení na kvalitu a úroveň sebehodnocení, a problematiku profesní volby a to specificky u žáků s poruchami učení. Teoretická část práce představuje nejen popis a analýzu těchto fenoménů, ale i hledání propojení těchto jevů a závislosti každého z jevů na sobě, ale i na dalších faktorech. Lze říci, že tak předkládá určitý systém, který je východiskem pro analýzu zcela konkrétního stavu závěrečné etapy základního vzdělání a situace rozhodování o další perspektivě. V této části dobře pracuje s moderní především českou literaturou pedagogickou, psychologickou i z oblasti speciální pedagogiky.

Velice zajímavě je koncipována empirická část práce. Je založena na srovnání sebevědomí, sebehodnocení žáků z běžné základní školy a žáků ze školy, která pracuje speciálně s dětmi s poruchami učení, na srovnání i účasti sebehodnocení v rozhodování o dalším vzdělávání. Tato část má dobře propracovanou, vypovídající metodologii, kde se soustřeďuje autorka především na podrobné představení a zdůvodnění použitých metod (dotazník, řízený rozhovor, zúčastněné pozorování). Kvalita vlastního výzkumu je založena v dobré přípravě metod. Domnívám se, že autorka volila metody, jejichž prostřednictvím si zajistila poznatky, se kterými bylo možné odpovídat na otázky, které si pro výzkum stanovila. Významná je i propojenost těchto metod a posléze i zpracovaných poznatků z výzkumu.

Zpracování poznatků získaných prostřednictvím použitých metod prokázalo jeden zajímavý poznatek. Lepší sebehodnocení než žáci (8. a 9. tříd) běžné základní školy měli žáci s poruchami učení, kteří navštěvovali soukromou školu Integrál. Při tom v běžných situacích ve školách právě žáci s poruchami učení mívají sebevědomí a sebehodnocení vždy nižší, někdy značně nižší. Ukázalo se ovšem, že vzdělávací program školy Integrál byl speciálně orientován na sebevědomí a sebehodnocení svých žáků s poruchami učení. Ukázalo se tak, že dobře v praxi použitý kvalitní výchovně vzdělávací program může překonat i některé subjektivní handicap spojené s poruchami učení. Ve volbě perspektivy (tedy volbě dalšího vzdělávání), se již toto zvýšené sebevědomí žáků s poruchami neprosadilo, zde vstupovali do hry reální rodiče i učitelé a výchovní poradci. Žáci tedy volili reálně.

Považuji diplomovou práci kolegyně Jindřichové za kvalitní zpracování složité problematiky. Autorka prokázala, že zvládá práci s odbornou literaturou, kvalitně zpracovává teoretická východiska řešení konkrétního problému, dobře organizuje, provádí i vyhodnocuje výzkumnou práci. Doporučuji, aby diplomová práce byla přijata k obhajobě a oceněna známkou: v ý b o r n ě.

V Praze, 3. dubna 2009

prof. dr. Zdeněk Kolář, DrSc